

Nágoctsi Napló

Nágoctsi község negyedévente megjelenő közéleti lapja

2013. II. évfolyam - 3.szám - III. negyedév Ára: 100 Ft

Szüreti Mulatság

megrendezésére kerül sor október 12-én Nágoctson. Jó idő esetén szüreti felvonulás lesz délelőtt!

A Faluházban 18.00 órától kezdődik a sokszínű műsor, melyre mindenkit szeretettel várunk.

A tombola felajánlásokat a Szülői Munkaközösség vezetője veszi át, a szervezésben segítséget jelent, ha a tombolaajándékok az utolsó napot megelőző időszakban érkeznek meg. Előre is köszönjük segítőkész együttműködésüket!

A műsort a hagyományokhoz híven bál követi.

Mindenkinek jó szórakozást kívánunk!

Nagy Judit

Szülői Munkaközösség vezetője

Őszi reggeli

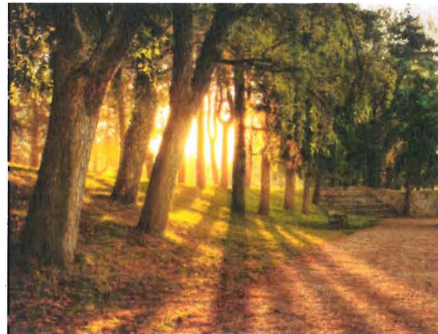
Ezt hozta az ősz.

Hús gyümölcsöketüvegtálon.
Nehéz, sötét-smaragd szőlőt,
hatalmas, jáspisfényű körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét.

Vízcsöpp iramlik egy kövér bogyróról,
és elgurul, akár a briliáns.

A pompa ez, részvételen, derült,
magába-forduló tökéletesség.
Jobb volna élni. Ámde túl a fák már
aranykezükkel intenek nekem.

Kosztolányi Dezső

Koppányvölgyi tarnyakú tyúkok

Őshonos baromfifajta génmegőrzési programot indít a Völgy Hangja Egyesület a Koppányvölgyben, Törökkoppány központtal, Simor Ákos szakmai vezetésével.

A koppányvölgyi tarnyakú tyúk két színváltozatának, a sárga és fogoly színű fajtáknak tenyésztése képezné a program tárgyát.

A fajta magyar tyúknál valamivel nagyobb testű, vadmadár formájú, a második év végére a kakasok 3-3,5 kg, a tyúkok 2,5 kg súlyúak. A fej középnagy, gömbölyded, a nyak teljesen, a mell, has részben fedetlen. Az egyenes, hosszú mellcsont fölött a bőr csupasz, csak a kétoldalt ráboruló tollazat takarja. Bőre kemény, de nem szakadós. A lábszín fiatal madaraknál hússzínű, idősebeknél csontfehér. A sárga láb megengedett, de nem kívánatos fajtajegy. Tojástermelése évi

160-180 db, 70 g-ot is meghaladó tömegű tojás. A jércetojás kicsi, a tojások a 2. ciklusban érik el a kívánt tömeget. Rendkívül edzett, erős és gyors fejlődésű, külterjes tartásban érzi igazán jól magát. 12 hetes korában eléri az 1200-1300 g-os tömeget, 16 hetes korában pedig 1600-1700 g-ot.

A program kezdeti szakaszában a cél a fajta elismertetése. Ebben az időszakban 40-60 db 6 hetes előnevelt egyedekből álló állományt helyezünk ki partnereinkhez, amelyekből 18 hetes korban a tenyésztői program szakmai vezetője által kiválasztott 20%-ot vissza kell szolgáltatni továbbtenyésztési célra, a maradék állományt a tenyésztő partner étkezési célra hasznosíthatja. Az ideális tenyésztői partner fertőtleníthető (meszelhető) istálótérrel és udvarral, kifutóval rendelkezik. Előnyt élveznek azok a partnerek, akik olyan helyet tudnak biztosítani, amelyet baromfitartásra az elmúlt években nem használtak. A kihelyezett állománnyal egyidejűleg, azonos helyen más tyúkfajta nem tartható. Jelenleg a keltetést és előnevelést a helyi közmunka program keretében valósítjuk meg. A koppányvölgyi tarnyakú tyúkfajta elismerését követően a tenyésztői kört kibővítjük az árutermelés igényeinek megfelelően és megszervezzük a vágást és értékesítést.

Gelencsér Géza

Nyári tábor

Az idei évben 7. alkalommal került megrendezésre 2013. 08. 05. és 2013. 08. 08. között településünkön a már hagyománnyá vált Nyári tábor, melyen 48 gyermek vett részt. A programok igen változatosak voltak (kézműves foglalkozások, sport versenyek, vetélkedők stb.). A kézműves foglalkozásokon többek között ékszereket, ékszeres dobozokat, ablakdíszeket, hűtőmágneseket, parafa figurákat, száraznövénny kompozíciókat készíthettek a gyerekek. A kreatív sarokban pedig az ott található anyagok és eszközök segítségével bármit készíthettek, ez saját ügyességükre és ötletükre volt bízva.

Nagy sikere volt a gyermekek körében az Egy perc és nyersz című játéknak, a Közlekedésbiztonsági, illetve az Éljen egészségesen című vetélkedőknek, ahol játékos formában új ismereteket is szerezhettek a gyermekek. Még mindig igen népszerű a kerékpáros ügyességi verseny, illetve az aszfaltrajz verseny, melyek legjobbjai oklevéllel és kisebb ajándékokkal lettek gazdagabbak.

Minden nap biztosítani tudtuk a gyermekek számára a tízórait, a meleg ebédet és az innivalót.

A tábor továbbra is minden gyermek számára igénybe vehető és ingyenes volt.

Szeretnénk köszönetet mondani támogatóinknak és segítőknek, akik nélkül nem tudtuk volna megvalósítani táborunkat!

Támogatóink és segítők:

Nágyocsi Mezőgazdasági ZRT.,
Nágyocsi Kék Nefelejcs Nyugdíjasklub,
Reménység Alapítvány,
Andocs Község Önkormányzata,
Nágyocsi Község Önkormányzata,
Tar Krisztián (Reál, club 69)
Vitrin Virágbolt (Tab),
TÁMOP Völgy Hangja,
Horváth Józsefné (Karád), Gilits
Antalné, Schmidt Csaba, Miksó Ferencné,
Ducza Ágnes, Mikáczó Anikó
Mirtill, Kovács Józsefné, Kovács Sarolta,
Paska Brigitta, Balogh Ildikó,
Visnyei Istvánné, Juhász Józsefné,
Tóth István, Varga Zoltánné, Fábian Lajosné,
a Koppány-völgyi Alapszolgáltatási Központ családgyógyozói,
és a TÁMOP-os kolléganők

*Tóthné Varga Felícia
Családgyógyozó*

Janikovszky Éva: Pedagógia

„A lemez egyik oldala:

Előadja az apa, indulatokról átfűtött hangon, időnként a magasba emelve, majd reményvesztetten ölébe ejtve fia ellenőrző könyvét. Fia látszólag az apai szövegre figyel, valójában a „Csak fiataloknak” című tánczenei műsort hallgatja.”

Mikor nő már be a fejed lágya? Mondd, édes fiam, hát mikor nő már be a fejed lágya? Maholnap tizennégy éves leszel, és úgy viselkedsz, mint egy óvodás! El vagyok keseredve, édes fiam, mert egyszerűen nem értelek. Hát hogy képzeld te az életet? Azt hiszed, hogy az élet csak játékból áll? Hát egyáltalán, hogy jut az neked eszedbe, hogy az iskolában, énekóra alatt, egy tussal feketére mázolt gesztenyét húzkodj a tanári asztal tetején egy szál damilon? Szeretném azt

tudni, hogy jut ez neked egyáltalán eszedbe! Hát nem szégyelled magad, hogy azt a kedves Jolán nénit, aki téged csak szépre és jóra tanít, műsvábogarakkal akarod halálra rémíteni?! Még akkor is, ha az csak egy gesztenye, és nem te mondtad, hogy svábogár, hanem ő! Hát vedd tudomásul, édes fiam, én nagyon örülök annak, hogy Gedeon tanár úr személyében végre emberedre találtál. Megmondom neked, édes fiam, hogy ha én vagyok az ő helyében, akkor nem úszod meg egy osztályfőnöki intóval, de nem ám! Én mósresre tanítóttalak volna, de úgy, hogy még nagypapa korodban is megemlegeted! Mert én, édes fiam, ha tudni akarod, hát úgy jártam ki az iskolát, hogy pisszenni sem mertem a tanárim előtt. Te magasságos úriszten, hát hogyan is jutott volna nekem eszembe, hogy az énektanár orra előtt egy tussal feketére mázolt gesztenyét húzzak el damilon?! Nem fiacskám nekem ez álmomban sem jutott volna az eszembe, és nem azért mert akkor még nem volt damil vagy tus vagy gesztenye, hanem azért, mert az én szememben a tanár egy magasabb rendű valaki volt, akire csak felnézni lehet, aki előtt a diák neve hallgass! Hogy is mertem volna én egy tussal a boldogult Lichtenberg tanár úr orra előtt?!

Kaptam volna 10 körmöst a nád-pálcával, és huszonötöt a fenekemre, és úgy lódított volna ki a fülemnél fogva az iskolából, hogy a lábam se éri a földet! Úgy ám! De nem is egy ilyen égbekiáltó gáztettért, hanem egy semmiségért, egy pisszenésért is kilódított volna, mert mivelünk nem bántak úgy a tanárok, mint a hímes tojással, de nem ám! Minket keményen fogtak, bölcs szigorral neveltek, de embert is faragtak belőlünk, úgy ám!

„A lemez másik oldala:

Előadja ugyanaz az apuka, amikor értesül arról, hogy Gedeon tanár úr is beígért egy nyaklevest a fiának, amennyiben viselkedése a félév folyamán még egyszer panaszra ad okot.”

Miit? Hát mit képzelsz a tisztelt tanár úr, hol élünk? Persze, az a leg-

egyszerűbb megoldás, hogy egy ilyen nagy melák behúzzon egyet egy gyöngye gyereknek, aki ki van neki szolgálta, aki még védekezni sem tud! Hát ezért járt a tisztelt tanár úr egyetemre? Ezt tanítják ott? Hallatlan! És még a damilt is elvette? Az egész spulnival?! Hát nem mondtad neki, hogy az a damil az apádé?! Mit képzelsz az ember, csak úgy zsebre vágja a más damilját? Megáll az eszem. Elveszi a damilt, megfenyegeti a fiamat, és még ő írkal nekem az erkölcsről meg a magatartásról!

Na, de hát ezt nem fogom annyiban hagyni, szép kis iskola, ahol egy ártatlan gyerekcsínyért, amin mosolyogni kéne, már veréssel fenyegetik a gyereket. Manapság! Azt hiszem a tanár úr elnézte a naptárt! De bennem aztán emberére talál, mert én holnap bemegyek az iskolába, be én, egyenesen az igazgatóhoz, és megkérdem, hogy van –e tudomása arról, hogy egyes tanárok mit engednek meg maguknak, és azt is megkérdem, hogy vajon mit óhajt ez ellen a tisztelt igazgató úr tenni? Mert én elégtételt követelek, és én igenis azt követelem, hogy az ilyen Gedeon-félék a saját kárukon tanulják meg, hogy vége van már azoknak az időknél, amikor büntetlenül lehetett egy gyereket megütni.

Te pedig ne vigyorgj, édes fiam, mert az én türelmemnek is van határa, és zárd el azt az átkozott rádiót, ha én beszélek hozzád, de ha mindenáron akarsz egy pofont, meg is kaphatod!”

Gondolatok az öregedésről

„Ha úgy gondolsz, hogy az öregség bölcsességgel táplálkozik, akkor már fiatal korodban munkálkodj azon, hogy öregségedben ne legyél híján e tápláléknak.”
Leonardo da Vinci

Tizenhat évesen, középiskolás koromban barátnőmmel sajnálkozva néztünk harminc éves unokabátyámra, hogy milyen öreg. Azóta kétszer is betöltöttem az ő akkori korát, és csodálkozom, hogy milyen gyorsan elmúlt ez a hatvanvalahány év, mintha csak ma lett volna! És nem érzem ma-

gam öregnek...

Persze vannak jelek, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Pl. fogy az erőm, romlik a rövid távú memóriám. Fel kell írnom, mit hoztak a boltból, mert ha elfelejtek valamit, nem megyek megint vissza. A lépcsőket egyesével szedem, minden képcsőn megpihenve. A takarításhoz kétszer annyi idő kell, pedig megtervezem és beosztom a munkát, építek a tapasztalataimra. Már öt órákor kinyílik a szemem, pedig alhatnék még, nem kell időre munkába sietnem. Több időbe telik, mire izmaim bejáratódnak és engedelmeskednek, hogy készen álljanak a napi teendők ellátására. Értékelem a kényelmet, nem megyek el sátorozni félnomad campingbe. Egyáltalán: nehezebben mozdulok ki. Ha mégis, semmit nem hagyok a véletlenre, előre megtervezem, lebeszélem, rákérdezek a részletekre. Szeretem a régi ízeket, a régi filmeket, ifjúságom slágereit, meglátogatom gyermekkorom színhelyeit.

De szeretem nézni a fiatalokat is: Milyen szépek, kedvesek, okosak is! Mennyi kihívással találkoznak nap mint nap! Egész nap rohannak, futnak, csinálják, amit kell! Most ők viszik tovább, amit mi vittünk régen, az ő vállukon a jelen és a jövő gondja. Nincs könnyű dolguk. Szeretném nekik elmondani, hogy büszke vagyok rájuk, tudom, hogy kitartanak a teher alatt, és hogy jól csinálják! Ne aggódjanak annyit, minden rendben lesz. Szabad tévedni, ha elrontanak valamit, legközelebb jobban sikerül. Vegyék észre minden nap az örömet is: egy kedves mosolyt, egy jól sikerült mozdulatot, egy virágot az út szélén, egy baráti ölelést, egy csodálkozó gyermeki tekintetet...! Ne rohanjanak el mellette. És vigyázzanak a kapcsolataikra, mert abban van az élet sava-borsa. Ez határozza meg, mennyire érzik jól magukat a bőrükben. A kapcsolat első organizmus: ápolni kell, táplálni, törődni vele, időt kell rá szánni, elköteleződést kíván. Törődni a fiatalabbakkal, a gyerekekkel, a családdal, a munkatársakkal, a barátokkal, az idősekkel... És önmagukkal... Hogy megértsék, honnan jönnek és hová

mennek... Hogy vegyék figyelembe, hogy egyszer ők is megöregszenek. És erre már most kell készülni. Mert jól kell bánni az erővel, az egészséggel, a kapcsolatokkal, az idővel, hogy maradjon belőle későbbre is... Az élet állandó fejlődési lehetőség. Nem áll meg a fiatalság határán. Rajtad múlik, élsz-e vele.

Bahorecz Ilona az Idősek Otthonában lelkipáterként

Bözsike

„Megtudtam, hogy, ami egy emberből látszik, szavai, véleményei, cselekedetei, rokonszenvei és gyűlöletei, az még egyáltalán nem ő – legtöbbször csak visszfénye valaminek vagy valakinek, aki megmásíthatatlan; hét fátyol rejti a világ elől, s ott él minden emberben, mélyen a kitapintható felületek mögött.” Márai Sándor

Hirspold Jánosné Bözsikével a Hősök terén lévő emlékmű koszorúzásakor találkoztam először, talán hat éve is ennek... A br. Fejérváry Géza Társaság /katonapolitikai/ helyezte el egy kis megemlékezés keretében koszorúját. Az ünnepség végén Bözsike megszólított, megfogta a kezem és kedvesen rám nézett: -Maga a báróné? A kérdés meglepett, korábban sosem hallottam, de azonnal megértettem, és alig hallható igennel válaszoltam. Ebben a pillanatban az is világossá vált, hogy mi itt egy valamikori történelmi szál sajátos újkori folytonosságát jelenthetjük. Teljesen más keretek, más tartalom, de ebben az egészen másban kell megtalálni a helyünket a nekünk feszülő pozitív és negatív előítéletek közepette. Bözsike kedvesen fogadott, bár tudtam, hogy ez alapvetően a megszólításban rejlő tartalomnak szól. Aztán mindig meglátogattuk egymást, többnyire én mentem heti egyszer... tudtam, hogy magányos, várja a jöttöm, szívesen hallgattam. Egyszer meg is jegyezte miután friss tojást és virágot adott: Maga érti a szómat, és nem néz le...

Nekem tetszik az ízes beszéde, számos szót tőle hallottam, próbáltam megjegyezni, nem nagy sikerrel, s úgy, ahogy ő mondja, olyan hangsúllyal,

izzel, stílussal, én nem tudom.

Most, mikor leülök a konyhájában, szeptember végi vasárnap van, a Nap lassan ereszkedik, az eső kitarthatóan áztat odakint mindent, sárgás fény világítja be a kis konyhát.

-Meséljen- kérem kedvesen, miközben már megy is a fényképekért, s a képes múltat elém teríti.

az édesanya

-Nagycepeylen születtem 1936-ban. Szegény lány voltam, 10-en voltunk testvérek- elpityeredik.

-Miért könnyes a szeme?

-Mert én dolgoztam a legtöbbet, a kistestvérem én gondoztam, vittem az orvoshoz, az anyám arra kért segítséget neki, az iskolát sem tudtam befejezni..., az apám sokáig kórházban volt. Ötödik voltam a 10-ből, egyik sem dolgozott úgy, mint én. Eljártam az urakhoz takarítani, vasalni, mosni. Meg otthon is vasaltam a bátyám nadrágját élesre, ment a menyasszonyához, aztán én raktam rendbe a ruháját.

Idekerültem Nágyocsra, szerettek engem a Hirspoldék, mert ügyes, dolgozó lány voltam. Csak az volt a baj, hogy a férjem nem vetette meg az italt. Éjjeleket nappallá dolgoztam, mert nagyon szegényen jöttem ide. Volt egy udvarlóm, de az anyja meg a testvérem végett, mert mindig belekötögtak az életembe, nem mentem hozzá. 78. évemben vagyok és megnyit dolgozok ma is, fenntartom magam.

-Hol ismerkedett meg a férjével?

-A nágyocsi bálban ismerkedtem meg a férjemmel, összeveszttem az udvarlómmal, és eljöttem ide.

Bejárónő voltam a jegyzőkhöz, meg a bábasszonhoz, még fát is fűrészelttem neki. Bort, pálinkát tettek a tyúkfészekbe, én meg reggelente bevitttem neki. Szeretett engem, mert nem

voltam lopós. Tiszta kezű voltam. Meg tiszta, sokat adtam a tisztaságra. Csepelyről Andocsra kerültem, édesapám pásztorember volt. Dolgoztunk a kulákoknak. Egyiknek 35 tehene volt, iskola után a teheneket legeltettem. Sokat dolgoztam, ahogy a régi öregek mondják: a dolog az nem árt. Sokat dolgoztam a Hirspoldéknál is.

Fehér babot termeltem, abból lett 10 nagy parasztszák – 1 Ft 60 fillér volt kilója-, abból lett szép bútorom. Meg sok disznót tartottam, abból lett a konyhabútorom, kifizettem a házat, nagy lakodalmat tartottam a fiamnak.

-Az én uram megitta a felhőket!- sóhajt egyet a felhők után legyintve.

-Emlékszik a háborúra?

-Amikor a háború volt, Somogytúron laktunk, bejöttek az oroszok, szórták a rakétákat, világítottak, akkor bemásztam a pincébe, annyi béka volt, mint a veszedelem, szórtam lapáttal a hóba. Én nem féltem, nem vagyok félős, szegény lány voltam, dolgozó, tisztességes mindig.

14 éves voltam, amikor Andocsra a részes gépnél dolgoztam, fölmentem a dombra, kénytelen voltam. Felnőttként dolgoztam. Azt mondták a férfiak: ennek a taknyos lánynak, hogy jár ennyi gabona, ugyanannyi, mint nekünk. Később a tsz-be masináltunk a cséplőgépnél, olyan porosak voltunk, csak a fogunk fehérje fehérlett. Majd kikomponálja, mi lehet ebből!-szól ki hozzám a visszaemlékezésből.

El voltam dolgozni 2 hétre Kiskörpádon almát szedni. Ott masináltam a cséplőgépnél, ott volt egy agronómus, azzal táncoltam a bálban, el akart engem vinni Gödöllőre. Az andocsiak mondogatták, hogy hülye vagy, hogy nem méssz vele, úriasszony lehetnél. Nem is ismert engemet, ott volt gya-

korlaton, de én nem akartam otthagyni a szüleimet... aztán lett egy szakramentumos férjem.

Sokszor éjjeleket nem alszom, valamin elgondolkodom, egyedül vagyok. Csak egy kór van bennem, mért ment a fejemre a zúgás, hiába lenne fülhallgatóm, akkor sem hallanám, mert zúg a fejem. Évike, itt a finom sütemény, kóstolja meg, eztet e...

Én megtanultam volna németül, a lánykori nevem sváb név: Plell Erzsébet, egy német mamához jártam főzni, aki sokmindenre megtanított. Szeretett engem. Az embernek szeretnie kell egyikét, másikat, mint a nótában: „Szeressük egymást gyerekek, az élet úgyis tovaszáll...” Nagyon szépen tudtam énekelni, táncolni, én voltam az első táncos a bálban.

Bekapcsolja a fűtést, kint alkonyodik. A le nem írható fájdalomra is néma homály borul. Szeretettel nézi az arcom. Elmereng.

18 évesen

Az én udvarlóm a névnapomra „Az egy szál harangvirágot” küldte, én meg az küldtem neki vissza, „Ahogy én szeretlek, nem szeret úgy senki, ahogy én csókollak...”

A Tanácsnál hallgattuk a hangos bemondón keresztül.

Sok-sok évvel később néha arra gondoltam, eljön értem és magával visz.

A temetésén ott voltam. Arra gondolok, hogy a halál elvisz utána...

A szavai elhalkulnak, befelé figyelünk... Eszembe jut egy gyönyörű dal..., mert igazából csak a művészet „a szív üregeiben cselelt szövő fondor magány” tudja ezt kifejezni.

Hirsbold Tibor, a fia

Mézes puszedli

Amikor Bözsike a siófoki kórházban volt, akkor az egyik látogató nagyon finom mézes puszedlivel kedveskedett a betegeknek. Bözsike elkérte a receptet, amit közzé is tesz jó étvágyat kívánva hozzá!

Tészta: A cukrot, mézet, mézes fűszerkeveréket és 1dl tejet egy tálba összekeverve, vízgőz felett vagy mikrohullámú sütőben meglangyosítjuk időnként megkeverve, hogy a cukor elolvadjon, ez 3-4 perc. A gőzről levéve vagy a mikróból kivéve elkeverve benne a tojások sárgáját, majd az 1 dl tejben feloldott szalakálit, és végül a lisztet. Ezt a tálban fakanállal össze lehet állítani. Amikor az anyag szépen összeállt, kiborítjuk egy lisztezett nyújtóablára és átgúrjuk. Ujjnyi vastagságúra nyújtjuk, majd kiszaggatjuk. 4 cm-es szaggatóval kb. 90-100 db lesz. Sütőpapírral bélelt sütőlemezre rakva (egymástól 2-3 cm-re) megsütjük 180 C-ra melegített sütőben kb. 6-8 perc alatt. (Világos színű maradjon, különben keserű!)

Máz: A 3 db tojásfehérjét, 20 dkg cukrot és pár csepp citromlevet (amitől fényes lesz a máz) összekeverve, vízgőzre állítva, habverővel állandó kevergetés mellett (kb. 20 perc) sűrűre főzzük. A gőzről levéve ebbe a mázba forgatjuk bele a kisült puszedlikat, majd állítva egy tepsibe egymás mellé rakjuk száradni. Amikor már nem ragad, zárható dobozba rakjuk. Sokáig eláll, már ha marad belőle.

Hozzávalók: 80 dkg liszt, 20 dkg cukor, 20 dkg méz, 3db tojássárgája, 1 cs. szalakkáli, 1 cs. mézes fűszerkeverék, tej 2 dl. A mázhoz: 3 db tojásfehérje, 20 dkg cukor, néhány csepp citromlé

A levendula illata

Kedves idős ismerőseink már egy éve hívtak minket az ausztriai Bäden közeli nyaralójukba. Így egy hirtelen döntést követően a nyár utolsó napjait ott töltöttük. Az utazás előtt a parkban egy kis rendet raktunk, a kivágott bozótost, ágakat összehúztuk, a virágágyásban és az út menti levendulabokroknál is kapálgattam.

Én Ausztrián korábban csupán átutaztam, a buszból néztem a tájat, ez volt az első alkalom, hogy néhány napot ott töltöttem a 86 éves dr. Csorba Emánuel professzor és matematikus felesége meghívásának köszönhetően. Őket 1985-ben utasították ki az országból, miután a professzort nem sikerült beszervezni ügynöknek. Nem kívánt senkiről sem beszúgni, jelentéseket írni, így a rendszer nem tartotta kívánatos személynek. Édesapja temetésére sem engedték haza. Az egyik fiuk az oxfordi egyetemen doktorált, ma bankár Angliában, a másik nyolc nyelven beszélő programozó Hollandiában. A professzor konferenciát szervezett a nyáron Budapesten a földrengésbiztos épületekkel kapcsolatosan, főleg Japánból és Kínából éredekldöttek eziránt.

Utazásunk céljának helyszínét, a bányató környékét valamikor csak kő borította, sivar táj szegélyezte. A helyi földbirtokos intézőjének ajándékozta az egész területet az 1970-es években, aki fölparcellázta és eladta a telkeket, ebből óriási vagyonra tett szert. Itt van vendéglátónk háza is, a színpompás, hangulatos kertje a tóba torkollik. A türkizszínű, tiszta vízben halak úszkálnak a stég közelében, várva a simogatást és a kenyeret. A férjem miután megunt a kényeztetésüket, kenyérral bedörzsölte a sarkát és beleengedte a vízbe. A halak egymáson tülekedve cuppogtak a sarkánál, miközben Laci élvezte a talpmasszázst. A tó körül pompás kertek, szépen nyírt örökzöldek és teraszos házak sorakoztak. Igényesség, jó ízlés és a jólét jelei mindenben. Egészen más világ.

–Van itt bankigazgató, szakmunkás, kereskedő...-sorolja széttekintve - hát igen, itt nem volt kommunizmus és szocializmus – jegyzi meg elgon-

dolkodva a professzor.

S bármerre megyünk a környéken, falvakban és kisvárosokban mellbevágó az életszínvonalbeli különbség. Az emberek- bár idegenek vagyunk- „Grüss Gott”-tal köszönnek mindennütt kortól függetlenül, ami a magyar Adjon Istennek megfelelő. Nálunk a hello és a szia a divatos - függetlenül attól, hogy tegeződünk-e- jegyzem meg a professzornak egy utcán álló gálva várakozás közben. Egyetértünk abban, hogy egyikünk sem szereti a bratyzós stílust. Én már arra is felkapom a fejem, ha valaki Magyarországon szépen köszön, megjegyzem az illetőt.

A 3 nap gyorsan és kellemesen telt el, az élményeim tükrében láthatóbbá vált, hogy mi minden lett a lassú vagy gyors pusztulássá hazánkban. S azt is sajnáltam, hogy mennyi intelligens ember lett innen- többnyire hazaáru- ló tehetségtelenek által- elüldözve.

Régi vágyam teljesült azzal is, hogy útban visszafelé megálltunk Sopronban. A régi belváros macskaköves utcáival, gyönyörű templomaival, barokk épületeivel, az egykori gazdag polgári életformát sugárzó utcáival feledhetetlen. De Ausztria után a szemem akaratlanul is megakadt a járdák és a házak tövénél szanaszét heverő cigicsikkeken, egy-egy alkoholtól szétmálló ábrázaton, elgyötört idős embereken.

Érkezésünket követő napon kimentem újra a kertbe ültetni, virágpalántákat kaptam a professzor kedves, szerény feleségétől.

Kerestem az alkalmas helyet, amikor meglepődve néztem az egyik levendulabokor üres helyét. Nem csak én szeretem a levendula látványát és illatát. Kicsit bosszúsán túrtam ujjaimmal a porhanyós földbe, mint aki inkább azt szeretné hinni, hogy nem is volt itt, de ott van a kapavágásom nyoma, ahogy az utazás előtt körbe-

vágtam a növényt, a hiányzó gyökérnél pedig omlós a talaj. Ellopták.

Másként viszonyulnak a magántulajdonhoz Ausztriában és másként itt - tekergőztek a gondolataim a széllel a kertben dolgozgatva.- Végül is csak az egyiket vitte el, igazán kedves, a másikat meghagyta nekem, gondolt rám is... s a többihez nem nyúlt. Mértéktartó – vigasztalom magam. Persze kérhetett is volna..., de valószínű az nehezebb, mint csak úgy vinni. Hogyan lehet egy lopott virágban gyönyörködni?

A levendula illata elúzi az élősködőket... Hány levendulabokrot kellene ebben az országban ültetni?

Körbe kell majd kerítenünk az egész kertet – nézek el a park mentén.

Majd újra előttem van a szép virágos osztrák település, egy méter magas kerítéseivel, virágos ládáival, kosaraikkal.

Szeretem ezt az országot, és az elcsatolt magyarlakta területeket is, kötődöm a magyarsághoz, nem akarok másutt élni, de „rendezni végre közös dolgainkat, /ez a mi munkánk; nem is kevés”.

Zichy Éva

Csak írogatok

Anélkül, hogy lenne különösebb mondanivalóm, vagy befogadásra szánt célközegem, késztetést érzek arra, hogy néhány fontos, vagy akár lényegtelen ügyben, dologban, kérdésben leírjam gondolataimat.

Önbecsülés.

Mainapság, véleményem szerint, a gondok és problémák sokasága adódik abból, hogy az emberek egy igen jelentős része nem rendelkezik kellő mélységű önismeretre alapozott önbecsüléssel.

Az önismeretnek elemzéseken, tényeken, érzéseken, érzelmeken és tárgyilagos összehasonlításokon kellene alapulnia. Mindezekre azonban ma már alig van idő és egyre kevesebb a motiváció. Az önmegismeréssel ugyanis nem lehet azonnal pénzt keresni, márpedig a pénz utáni hajszában legfontosabb elem a direkt haszon. Az önmegismerés során feltárulhatnak kellemetlen, sőt visszataszító tényezők is, amelyek feldolgozása

különösen időigényes és különösen nem növeli az azonnali önértéket. Márpedig, ha egy értékközpontú világban élünk, akkor minden értékre, így akár az önértékre is szükségünk van, azt meg kell szerezni, birtokolni kell, lehetőleg minél kevesebb idő és energia ráfordításával, de lehetőleg máris. Az, hogy ez nem vezet valódi önértékelésre és az ezen alapuló önbecsülésre, az ezek után kit érdekel. Cél, hogy legyen. Ha nincs, majd gyorsan csinálunk. Ha nem valódit, hát álságosat, pszeudót. Olyat, amelyet a piacon gyorsan használhatunk. „Én vagyok a number one!” „Én vagyok a természet csúcsa, Értem volt a filogenezis!” „Bizonyíthatóan, már megint azért kelt fel a nap, hogy láthasson Engem, mert Én még soha nem keltem fel azért, hogy láthassam a napot!” „En vagyok a leg, leg, leg!” „Sőt!” Bla, bla, bla, blöff, blöff, blöff. Így fújódik fel a gyönyörű nagy „egolufi”. „Szívd fel begyem a sok saját magamat!” Csak az a baj, hogy ez a lufi a piaci melegben azonnal kidurran, és a felfújója azonnal összemegy, mint a samunadrág. Marad a kínzó kisebbségi érzés, amit sürgősen kompenzálni kell. Mindent és mindenkit magam alá kell gyűrtetni, mindenkit ki kell használni, le kell járítani, mindenkit gyűlölni kell és tönkre kell tenni, hogy mindenkit lenézhessenek. Jön tehát a gyűlölet, a vádaskodások, a konfliktusok, a szakadások. Jönnek az újabb lufik és az újabb samunadrágok, míg nem az egyéniségünk csillaga egolufi-samunadrág pulzárrá változik. Reális önismeret és egészséges önbecsülés pedig sehol. Megszületett a gerinctelen, sunyi, gátlástalan, amorális mocsári nyehőce.

Pedig mi Emberek mindannyian, egytől egyig, egyszeri, megismételhetetlen csodák vagyunk. Fantasztikus érzékszerveinkkel érzékeljük a valóság létezésünkhöz nélkülözhetetlen, jelentős szegmensét. Érezzük a hőt, tapintjuk a konzisztenciát, halljuk a hangokat, látjuk a fényt, a színeket, három dimenzióban érzékeljük a teret. Számon tartjuk az időt. Felfogjuk a végtelent. Biológiai lényként az anyagi világban élünk, ugyanakkor szellemi lényként képesek vagyunk

áthatni azt, sőt meggyőződve a nem látható dolgok valóságáról magasabb szellemi szférákkal kommunikálhatunk. Mindannyian, egytől egyig. Mi uraljuk az anyagi és a szellemi világ határmezsgyéjét. Mi saját bőrünkön érezzük az anyag történéseit, miközben sugározzuk a szellemi lényeket. Megismerünk, rendszerezünk, alkotunk. Van öntudatunk. Képesek vagyunk viszonyulásokra és kommunikációra. Az általunk nem érzékelhető valóság objektumait műszereinkkel identifikáljuk, jelenségeit logikai úton feltárjuk. Mi lehet ennél csodálatosabb!?

Agyunkat alkotó több milliárd agysejtünk háromdimenziós térben rendeződik a koponyánk védett üregében, miközben érzékeli, elemzi, irányítja, szervezi testünk és a környezetünk minden rezdülését. Az ideghálózatunk központjaként egybefonja egész szervezetünket, megvalósítja az érzékelt tudatosulását, érzéseket és gondolatokat szül. Testérzésünk, öntudatunk és viszonyulásaink koordinátora. Számptalan molekuláján véghelyzetben lévő hidrogén atomjai optikai forgatóhelyzetükkel egy, egy bit információt reprezentálhatnak, miközben helyzetváltoztatásukkal minden más molekulára és atomra térhatást gyakorolnak és ezáltal megváltoztatják azok teljes konstellációját. Ezáltal képes az agyunk végtelen információhalmaz befogadására, elemzésére, tárolására, feldolgozására, értékelésére, minősítésére, módosítására, kommunikálására, egyszóval a gondolkodásra. Öntudatunkkal elmévé magasztosul. Agyunk és elménk képes a világegyetem összes információjának befogadására, elemzésére és feldolgozására. Információs kapacitása végtelen.

Sejtjeink, szöveteink, szerveink szervezetté integrálódva, harmonikus egységben biztosítják az emberi élőlény, az emberfenomén, az egyéniség, a lélek funkcionális létezését. Mindez lényegi része a megismerésre méltó csodának, önmagunknak. Megismerésével miénk lehet a világ legértékesebb kincse önmagunk. Megéri hát szűkös időnkől szakítani magunkra is. Megismerve adottságainkból, kész-

ségeinkből, tudásunkból, jó szándékainkból, helyes törekvéseinkből álló értékeinket, méltóvá válhatunk mindezekhez. Megvalósíthatjuk önmagunkat.

Ha időt szánunk egyéniségünk értékeinek feltárására és megismerésére, a feltárt pozitívumok tükrében reálisra zsugorodhatnak félelmeinkkel nyomasztóvá nagyított hiányosságaink. Ez a folyamat vezet az egészséges önértékeléshez, amely az önbecsülésünk alapja.

Dr. Juhász György a Csepeli Önkormányzat Tóth Ilona Egészségügyi Szolgáltatának a főigazgató főorvosa

Újjáéledhetnek a falvak ?

Még aki újságot nem is olvas, de néha kinyitja a rádiót vagy a televíziót, biztos sokszor hallott arról, gyakran mennyivel gyengébb minőségűek a nagyáruházakban árult zöldségek és gyümölcsök, nem is beszélve a húsról. Az ok egyszerű, még akkor is, ha nincs nagy sumákság, mely bizony gyakran hallható. (Állítólag a 90-es évek elején velünk tették meg azt az NDK-s élelmiszeripari haditartalékot, ami évekig ott mélyhűtőben hevert. Meglehetősen jól értesült forrásból tudom, hogy egyszerűen lemosták a hús felületén kialakult zöld réteget, aztán kitétték a pultra a „friss árut”).

De nem kell ilyen nagy manipuláció. A téli „primőrök” több napot tesznek míg hazánkba érnek. Hogy meg ne rohadjon az optimális érettség előtt szedik. Így aztán szépek és íztelenekek. Hol van a korai eper mondjuk Tahitófalu út mentén árult érett eprétől.

A déli országokból származó dinya a hevesitől. S folytathatnám

Sokoldalúan bizonyított tény, hogy a magyar élelmiszernek, jó termőföldünk, a magyar szakértelem az évszázados felhalmozott tudás miatt sokkal magasabb a „beltartalmi értéke”. S persze az íze.

Furcsa, de évtizedek, sőt évszázadok előtt eleink egészségesebb terményt és állatokat ettek, mint amit manapság az áruházak polcainól leemelhetünk.

A mangalica és a magyar szürkemarha majdnem kipusztult, alig sikerült a tiszta állományokat feltámasztani. De ma már húruk a piacon és a kisebb húsboltok pultján többet ér, mint a tömegáru, de sokkal kiválóbb is.

S míg az áruházakban található zöldség és gyümölcs gyakran vegyszerrel szennyezett – hány súlyos botrány volt ebből – addig a falun megtermelt szinte vegyszermentes. Szinte szerencse, hogy vidéken alig használnak vegyszert. Persze tudjuk, hogy a télen vásárolt zöldség és gyümölcs egy része Észak-Afrikából származik, ahol nincs európai szabvány és élelmiszer minőség-ellenőrzés.

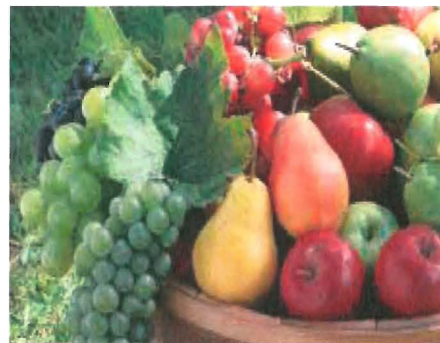
Az egyébként igen ízes Pangáziusz halról kiderült, hogy Vietnamban medencékben tenyésztik és női vizelettel fokozzák a növekedést. No azóta nem eszem, mióta ez a világhírű botrány kipattant.

Marad a potyka, a keszeg, jobb napokon a süllő. És errefelé hozzájutok a vargányához és pöfeteg gombához.

Most amikor lassanként tervezzük a kastély élelmiszerellátását, természetesen vesszük, hogy minél több helyi árut tudjunk abba beépíteni.

És hadd meséljek el egy zseniális ötletet! A Baromfi Kutató Intézet – so-

hasem tudtam korábban, hogy ilyen is akad – egyik kutatója elmondta, mennyivel különb a szabadon legeltetett – ridegen tartott – baromfi húsa, mely táp helyett vagy negyven növény magjából csipeget. Ő megszervezte, hogy kiadja a napocsibéket és felvásárolja a fejlett példányokat.

Régen is így működött, pedig egyszerű világ volt – igaz jól szervezett falusi közösségek.

(Bár saját lehetőségeimet tekintve nem vagyok optimista: hol értek a kerthez úgy, mint mondjuk Szabóék a falu végén, s éppen tegnap suhant át a parkon egy jól fejlett róka. De azért részben már saját gyümölcsöt eszünk.)

S még egyről szólnom kell. 2010 előtt Élelmiszerbiztonsági okokra hivatkozva a közétkeztetés, iskolák, nyugdíjasok, szociális szervezetek beszerzése csak központilag történhetett. A fent leírt élelmiszerek tehát a nagyáruházakban és nagyellátóknál voltak beszerezhetőek. A kormányváltás után – elnézést, ez nem pártpolitika csak tény – a helyi intézmények ismét felhasználhatták a helyi árut.

Ismerek olyan alföldi települést, ahol nemcsak a krumplit és hagymát, a paprikát és a paradicsomot termesztik maguk, meg a csirkét, a nyulat és a bányát helyileg tenyésztik, de térszerte is maguk gyártják, hagyományos kézműves módon. S itt éppen nem a falu értelmisége dolgozik, de tisztos kétkezi munkások, nem magas iskolával, de tisztos emberséggel, szorgalommal. Ezt a csigatésztát nem Nágyocson veszem.

Az elmúlt 3 évben sorra jelentek meg azok a törvények és rendeletek, melynek alapján visszaállhat az egykor volt rend, megerősödhet a helyi termelés, létrejöhet helyi piac, hivatalosan adómentes csere-bere, sőt integ-

rált – és adómentes – helyi gazdaság.

Barátomék ezt olyan szintre fejlesztették a szentendrei szigeten, hogy senki sem fizet a terményért, az állathúsert, az autó és gépszerelését, a fáért és más szolgáltatásokért. Év végén az a 20-30 vállalkozó összeszámolja az elvégzett munkákat, értékeket, s majd a különbséget abszolút szabályszerűen leadózzák.

Mert most egy olyan világot kezdünk élni, melyben lassan kevésbé függünk a bankoktól és multiktól, de sokkal inkább a helyi együttműködéstől. No ennek valósult meg a kerete.

De szerintem még tized részét sem használjuk ki – jómagam sem – annak, amit megtehetünk.

Zichy László

„Ha majd a hajam fehérbe öltözködik”(részlet)

Bákász Vitézek

Nem látta egymást a két legényke a tavaszi szünet óta. Megnőttek e rövidke idő alatt is, és most mustrálgatták egymást. Nem szóltak, csak nézték egymást, némán, szigorú szemekkel.

Mindketten dédikénkbe kapaszkodtak egyik jobbról ölelte, a másik balról, jó szorosan, mintha nem akarnák sohase elengedni.

-Na, ne legyetek ilyen bákász vitézek, szólt rájuk dédikénk és a két karjával összetolta őket, unokatestvérek vagytok, ti vagytok a két fiú, hát úgy is kell viselkedjétek.

A két fiú, nagy ámulatomra azonnal kibújt dédi menedéke alól és a két biciklit kezdték mustrálgatni, mindjárt lett is közös témájuk.

Nem is láttuk őket egész dél előtt. Amikor tojásért mentem a tyúkólba, mindketten fenn ültek a göré tetejére vezető létrának a legtetején, és arról beszélgettek, hogy már olyan magasan vannak, mint a repülő...és holnap a padláson fognak házat építeni, ha a dédike is megengedi...

Nem mertem megszólalni, féltem, hogy leesnek, csak halkán, óvatosan jöttem kifelé, hisz az egyik nagylegény (az én unokám) 5 és fél éves, a

másik (testvérem unokája) már 6 volt a múlt héten...

2009

Gilitsch Antalné

Gyerekkuckó

Hol van a fecske meg a gólya?

-Ki látott télen fecskét vagy gólyát?

-Bizony, hacsak rabságban nem, senki!

-Hol vannak?

-Elmennek olyan országba, ahol meleg van.

De nemcsak a hideg elől mentek el, hanem azért is, mert itthon nem lenne mit enniük. A sok apró bogár, amivel a fecske él, ősszel vagy elhal vagy elrejtőzik; a vizek meg, ahonnan a gólya él, befagynak. Ezt már előre tudja a gólya is, meg a fecske is.

Szeptemberben egyszer csak azt látjuk, hogy a réten tömérdek gólya gyűl össze. Körbe állnak és egy közöttük úgy vizsgálja őket, mint a katonákat a generális. A generális lóháton ül, és ide-oda ugrál, nyargalás a katonák előtt. A gólya -generális nem ül lóháton, csak úgy a maga lábán ugrál, szaladgál ide-oda. Azt vizsgálja, hogy eléggé erős-e mindenik gólya? Megbírája-e valamennyien a hosszú utazást?

Hej mert nagy út ám az, amelyre indulnak: egy országot meg egy tengert kell átrepülniük. Nem macskaugrás ide Afrika!

A fecskék valamivel később indulnak. Azok többnyire valamilyen templomtetőn gyűlnek össze. Ott csicseregnek, ficserékelnek, röpködnek egymás körül. Olyankor bizonyosan azt beszélnek meg fecskenyelven, hogy hol pihenjenek?, meg hogy ki mit gondol, lesz-e útközben vihar?

Aztán fölkerekednek és szállnak -szállnak olyan magasan, hogy néha a felhőket is elérik.

A levegő ősszel tele van utazó madárral: a darvak, vadludak, a vadkacsák, fürjek, pacsirták mind utazók olyankor. Az erős öregek vezetik őket. Azok tudják az utat, jobban tudják, mint bármelyik ember, Olaszországot hosszabban repülnek át. A sík vidékek fölött a magasba szállanak, hogy valamelyik vadász meg ne löje őket; a

néptelen hegyes vidékeken alacsonyabban szállanak és le is ereszkednek pihenni.

A fecskék rövid néhány nap alatt átszállják azt az utat. A tengert alig öt óra alatt repülik által. De bezzeg a szegény fürjek, azok nem tudnak olyan jól repülni.. Ahol nincs ember, inkább leszállnak a földre és futnak. Mikor pedig a tengerhez érnek, félelem szorongatja a kis szívüket. Néha egy napig is ott tanácskoznak, pihengetnek a tengerparton, míg végre felkerekednek és megindulnak a nagy nehéz utnak. Hány elvész ilyenkor, ha vihar éri őket az útban, Isten a megmondhatója! De ha szép is az idő, úgy megfáradnak, mikor elérik a túlsó partot, hogy ott félholtan esnek le a földre, s az emberek pusztá kézzel foghatják össze őket.

Szegény madarak nem érzik jól magukat Afrikában. A mi hazánk az ő hazájuk is. A gólya szomorúan áll a Nílus meg a Kongó vize partján és Magyarországra gondol.

A fecske is búslakodva üldögél a pálmafák és a magyarországi fészkerő álmodozik.

Mert ott nem rak ám fészket egyik madarunk sem. Ott csak gubbaszkodnak, szomorkodnak szegények. Várják a tavaszt. Akkor megint csoportokba szegődnek, ahogy elmentek. Mindenik egyenesen a maga falujába, fészkebe száll.

Ahogy a madár az emlékezetében tartja a maga faluját, éppen úgy ismeri az embereket is. Lehet, hogy ott Afrikában beszélgetnek is egymás között rólunk.

Gárdonyi Géza

Angol nyelvi képzés

Angol nyelvi képzést, társalgási klubot szervez David Milner novemberi kezdéssel.

Akik már konyítanak valamicskét a nyelvhez és szeretnének fejlődni tudásukban vagy szinten tartani a meglevőt, ideális lehetőség számukra!

További info Zichy Évától:
nagocska@gmail.com